

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 252/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. Č., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. L. Š., Š., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 4 Tos 9/2008 a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. Č. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2008 doručená sťažnosť M. Č., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 4 Tos 9/2008. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 20. mája 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 142/06 z 2. februára 2007 bol sťažovateľ

vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 61 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tpo 1001/08 z 22. januára 2008 bola väzba sťažovateľa predĺžená do 1. apríla 2008. Krajský prokurátor v Prešove podal 13. februára 2008 na sťažovateľa a ďalšie osoby obžalobu pre trestný čin vraždy okresnému súdu. Uznesením okresného súdu č. k. 3 T 23/08-9151 zo 14. marca 2008 vyhláseným na verejnom zasadnutí bolo rozhodnuté, že väzba sťažovateľa ďalej trvá z rovnakých dôvodov, aké boli uvedené v uznesení okresného súdu z 2. februára 2007. Hoci väzba bola uznesením krajského súdu z 22. januára 2008 predĺžená do 1. apríla 2008, do uplynutia tejto lehoty krajský súd nerozhodol o sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu zo 14. marca 2008, lebo až uznesením krajského súdu č. k. 4 Tos 9/2008-9170 zo 17. apríla 2008 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zo 14. marca 2008 zamietnutá. Uznesenie krajského súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 7. mája 2008. Z uvedeného je podľa názoru sťažovateľa zrejmé, že hoci bolo povinnosťou krajského súdu rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa do uplynutia termínu jej posledného predĺženia v prípravnom konaní, teda najneskôr do 1. apríla 2008, nestalo sa tak, a preto mal byť sťažovateľ 1. apríla 2008 z väzby prepustený.

Uvedeným postupom krajského súdu došlo podľa sťažovateľa k hrubému porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru, a to aj s poukazom na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 187/07.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 4 Tos 9/2008 s tým, aby bolo uznesenie zo 17. apríla 2008 v časti týkajúcej sa sťažovateľa zrušené a vec v rozsahu zrušenia vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v celkovej sume 7 940,88 Sk.

2. Z uznesenia okresného súdu č. k. 3 T 23/08-9151 zo 14. marca 2008 vyplýva, že väzba sťažovateľa ďalej trvá z tých istých dôvodov, ktoré boli ustálené pri jeho vzatí do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 142/06 z 2. februára 2007. Väzba sťažovateľa bola v prípravnom konaní predĺžená do 1. apríla 2008. Obžaloba bola podaná okresnému súdu 13. februára 2008. Vzhľadom na to bolo potrebné rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby

sťažovateľa do 1. apríla 2008. K takémuto záveru dospel okresný súd na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 271/06 z 8. marca 2007, podľa ktorého, ak má byť väzba zákonná, musí sa vždy opierať o rozhodnutie súdu. Preto aj v danom prípade vždy musí existovať uznesenie všeobecného súdu. Nemôže byť totiž dôvodom držania vo väzbe len skutočnosť, že bola podaná obžaloba bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte predtým, ako uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená. Iná prax súdov nie je v súlade s ustanovením čl. 17 ods. 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru. Ustanovením Trestného poriadku, ktoré ukladá súdu po podaní obžaloby povinnosť skúmať dôvodnosť ďalšieho trvania väzby, je § 244 ods. 5. Toto ustanovenie však predpokladá nariadenie verejného, prípadne neverejného zasadnutia na predbežné prerokovanie obžaloby. Vzhľadom na enormnú rozsiahlosť spisového materiálu nie je možné v čase od 13. februára 2008 do 1. apríla 2008 oboznámiť sa so spisom do takej miery, aby bolo možné v stanovenej lehote určiť termín predbežného prerokovania obžaloby. Okresný súd preto svoje rozhodnutie oprel o ustanovenie § 79 ods. 2 Trestného poriadku a 27. februára 2008 určil termín verejného zasadnutia na 14. marec 2008. Na verejnom zasadnutí dostali možnosť vyjadriť sa k ďalšiemu trvaniu väzby tak prokurátor, ako aj sťažovateľ. Okresný súd napokon dospel k záveru, že väzba je i naďalej dôvodná.

3. Z uznesenia krajského súdu č. k. 4 Tos 9/2008-9170 zo 17. apríla 2008 vyplýva, že sťažnosť podaná sťažovateľom a ďalšou osobou proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 23/08 zo 14. marca 2008 bola zamietnutá. Podľa názoru krajského súdu rozhodol okresný súd správne. Uznesenie krajského súdu bolo podľa dátumovej pečiatky doručené obhajcovi sťažovateľa 7. mája 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07).

Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá zároveň aj porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru.

V zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte predtým, ako uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená (I. ÚS 6/02, I. ÚS 204/05, III. ÚS 271/06, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria „zákonosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (Stasaitis c. Litva z 21. marca 2002, § 59 až § 61).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti nenamieta neexistenciu dôvodov na ďalšie trvanie väzby, pretože vytýka skutočnosť, že po podaní obžaloby 13. februára 2008 nedošlo do 1. apríla 2008 k vydaniu právoplatného uznesenia, ktorým by bolo vyslovené ďalšie trvanie väzby i po 1. apríli 2008. Poukazuje na to, že okresný súd síce rozhodol o ďalšom trvaní väzby 14. marca 2008, avšak uznesenie krajského súdu o zamietnutí podanej sťažnosti bolo vydané až 17. apríla 2008 a doručené 7. mája 2008, teda po uplynutí lehoty posledného predĺženia väzby v prípravnom konaní.

Ústavný súd nemôže súhlasiť s právnym názorom sťažovateľa.

Základnou zásadou, ktorej sa sťažovateľ dovoľáva, je, že obmedzenie osobnej slobody väzbou sa musí vždy a bezvýnimočne opierať o rozhodnutie všeobecného súdu. Absencia takéhoto rozhodnutia znamená porušenie označených článkov ústavy a dohovoru. V predmetnej veci preto treba posúdiť, či neprávoplatné uznesenie okresného súdu č. k. 3 T 23/08-9151 zo 14. marca 2008 je dostatočným podkladom na trvanie väzby sťažovateľa po 1. apríli 2008.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 83 ods. 3 prvej vety Trestného poriadku odkladný účinok má iba sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu o prepustení obvineného z väzby alebo proti rozhodnutiu, ktorým nebola predĺžená lehota väzby.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku nepochybne vyplýva, že uznesenie okresného súdu č. k. 3 T 23/08-9151 zo 14. marca 2008 bolo predbežne vykonateľné, hoci ešte nenadobudlo právoplatnosť. Je to zrejmé zo skutočnosti, že sťažnosť, ktorú sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal, nemala odkladný účinok.

Z uvedených úvah možno vyvodiť záver, že neprávoplatné, ale predbežne vykonateľné uznesenie všeobecného súdu o väzbe spĺňa podmienku existencie rozhodnutia všeobecného súdu o trvaní väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2008